

Το 1940, το πλοίο Pentcho, ένα παλιό ατμόπλοιο ηλικίας άνω των 80 ετών, απέπλευσε από την Μπρατισλάβα μεταφέροντας περισσότερους από 500 Εβραίους πρόσφυγες που προσπαθούσαν να φτάσουν στην Παλαιστίνη, ξεφεύγοντας από τη ναζιστική Ευρώπη.

Ύστερα από εβδομάδες περιπλάνησης στη Μαύρη Θάλασσα και το Αιγαίο, το πλοίο έφτασε στη Ρόδο, όπου λίγο αργότερα ναυάγησε κοντά στο νησάκι Χαμηλονήσι. Οι πρόσφυγες διασώθηκαν και φιλοξενήθηκαν στο νησί για περίπου ενάμιση χρόνο, πριν μεταφερθούν στην Ιταλία.

Στη Ρόδο, οι επιζώντες έζησαν σε πρόχειρα στρατόπεδα –αρχικά στο γήπεδο ποδοσφαίρου και αργότερα στο στρατόπεδο San Giovanni, όπου σήμερα βρίσκεται το Βενετόκλειο Λύκειο– υπό δύσκολες συνθήκες, με ελλείψεις σε τρόφιμα και ιατρική περίθαλψη. Ωστόσο, η τοπική εβραϊκή κοινότητα βοήθησε ουσιαστικά στη φροντίδα τους.

Μέσα σε αυτές τις συνθήκες γεννήθηκε ο Zew, γιος δύο Πολωνών Εβραίων προσφύγων. Μετά την απελευθέρωση, η οικογένεια μετανάστευσε στην Αργεντινή, όπου ο Zew μεγάλωσε και έγινε ψυχχαναλύτης. Η κόρη του, Irene Kuten, κατέγραψε την πορεία του στην ταινία ZEW.

Οι κόσμοι που συναντιούνται, ένα ντοκιμαντέρ για τη μνήμη, τη μετανάστευση και την αναζήτηση ταυτότητας.

Η προβολή του ντοκιμαντέρ πραγματοποιήθηκε στη Ρόδο στις 7.11.2025, σε εκδήλωση της Ισραηλιτικής Κοινότητας του νησιού, παρουσία της δημιουργού.

Την ταινία προλόγισε η διευθύντρια της Κοινότητας, Κάρμεν Κοέν, ενώ ο ιστορικός Δημήτρης Βαρβαρίτης παρουσίασε συνοπτικά την ιστορία του Pentcho.

Η Irene Kuten μίλησε για τη δύναμη της αφήγησης και τη σημασία της μετάδοσης της μνήμης. «Από τότε που θυμάμαι τον εαυτό μου, ο πατέρας μου μάς έλεγε την ιστορία», ανέφερε, εξηγώντας πως το ντοκιμαντέρ προέκυψε από αυτή τη διαγενεακή ανάγκη να μη σβήσει η μνήμη.

Αναφερόμενη στη Ρόδο, μίλησε με συγκίνηση για έναν τόπο που μέσα στο σκοτάδι του πολέμου έγινε προσωρινό καταφύγιο: «Οι παππούδες μου θυμούνταν την καλοσύνη των ανθρώπων του νησιού. Η γιαγιά μου μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο της Ρόδου για να γεννήσει. Οι αναμνήσεις αυτές δεν ήταν τραγικές, αλλά γεμάτες ευγνωμοσύνη».

Το ZEW αποφεύγει τον συναισθηματισμό, επιλέγοντας έναν ήρεμο, στοχαστικό τόνο. «Δεν ήθελα να μείνω στον πόνο, αλλά στη δύναμη της μνήμης», είπε η σκηνοθέτιδα. «Οι ιστορίες πρέπει να λέγονται για να μην επαναλαμβάνονται τα ίδια λάθη».

Κλείνοντας, η Kutun αναφέρθηκε στη διαχρονικότητα του θέματος: «Ελπίζω κάποια στιγμή να μη χρειάζεται να κάνουμε τόση προσπάθεια για να αποδεχτούμε τον άλλον, τον πρόσφυγα, τον διαφορετικό. Η ευχή μου είναι ο πόλεμος να πάψει να είναι επίκαιρος».

Το ντοκιμαντέρ ZEW είναι κάτι περισσότερο από μια οικογενειακή ιστορία: είναι μια πράξη μνήμης που συνδέει τη Ρόδο, τη Ferramonti και το Μπουένος Άιρες, δείχνοντας πώς η ανθρώπινη ιστορία επιβιώνει μέσα από τη μεταβίβασή της στις επόμενες γενιές.

ΠΗΓΗ: [ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 8.11.2025](#)